

Handläggare: Barbro Stenvall
Telefon: 50803134

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss om förbättrad utslussning från slutet ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret. Dnr:001-000663/2009

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering

Maria Häggblom

Ante Hemphälä

Stadsdelsdirektör

Avdelningschef

Sammanfattning

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har tagit del av förslagen om lagändringar för att förbättra utslussningen från slutet ungdomsvård och förslagen om ändrade gallringsregler i belastningsregistret.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har inget att erinra emot de föreslagna lagändringarna utan ställer sig positivt till förslaget i sin helhet.

Det har genom uppföljning och forskning visat sig att övergången mellan institution och frihet är en kritisk tidpunkt då risken för återfall är stor. I promemorian föreslås att Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvar för

verkställigheten tydliggörs samt att SiS får möjlighet att med elektroniska hjälpmedel kontrollera villkor om att den unge ska befinna sig i bostaden vid särskilt angivna tider. SiS föreslås också få möjlighet att göra drogkontroller genom att använda nya provtagningsmetoder. Vidare föreslås att reglerna om gallring ur belastningsregistret ändras för personer som är under 18 år vid tidpunkten för brottet. Förslaget innebär att en gallringsfrist på fem år införs för denna grupp av lagöverträdare. Även i denna del syftar förslagen till att förbättra förutsättningarna för den unges återanpassning till ett laglydigt liv.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom enheten Familj och Ungdom, avdelningen Individ och Familj.

Ärendet

Ärendet rör en Remiss från Kommunstyrelsen angående förbättrad utslussning från slutna ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret. Remisstiden går ut 2009-05-15 och begäran om remiss har även skickats till Södermalm sdn, Skarpnäck sdn, SAN (Socialtjänst och arbetsmarknadsnämnden) samt SLK.

Förvaltningens förslag till yttrande

Förbättrad utslussning

I januari 1999 infördes slutna ungdomsvård som en ny frihetsberövande påföljd för personer som var under 18 år vid tidpunkten för brottet. Vid utformningen av den nya påföljden var utgångspunkterna dels att verkställigheten skulle ske under sådana former att risken för skadeverkningarna av ett frihetsberövande minimeras, dels att verkställigheten skulle ordnas så att orsakerna till den unges kriminalitet kan angripas så effektivt som möjligt.

Vid utformningen av slutna ungdomsvård förutsattes att utslussningen från de särskilda ungdomshemmen skulle ske successivt och att insatser som påbörjats under verkställigheten skulle följas upp och kunna fullföljas efter att verkställigheten hade upphört. Av rapporten framgår att detta inte kommit till stånd trots att det är väl känt att övergången mellan institution och frihet är en kritisk tidpunkt då risken för återfall är stor. I fråga om placering utanför det särskilda ungdomshemmet angavs i förarbetena till verkställighetslagen att det krävs att socialnämnden i den unges hemkommun samtycker till en sådan placering eftersom det är kommunen som får svara för kostnaderna.

Det nya förslaget innebär att SiS självständigt ska fatta beslut om t.ex. placeringar utanför ungdomshemmet efter samråd med socialtjänsten. Detta ansvar ska även omfatta ansvaret för finansieringen av placeringar utanför det särskilda ungdomshemmet under tiden för verkställighet av påföljden.

Förvaltningen ställer sig positiv till detta förslag. Det bör innebära att ungdomarna får en mer likvärdig kvalitet på utslussningen när den inte längre blir beroende av varje enskilda kommun eller stadsdels ekonomi.

Kontroll med elektronisk övervakning

Vidare föreslås att Statens institutionsstyrelse vid vistelse utanför de särskilda ungdomshemmen ska ges möjlighet till intensivövervakning med elektronisk kontroll. Användningen av tekniken ska dock anpassas till ungdomar. De ungas förmåga att kunna följa detaljerade anvisningar om var de ska befinna sig under en längre tidsperiod är begränsade. SiS bör därför endast ges möjlighet att kunna kontrollera om den unge befinner sig i sin bostad på angivna tider.

Utifrån den föreslagna anpassningen till ungdomar ställer sig förvaltningen positiv till förslaget.

Nya provtagningsmetoder för drogkontroll

För att underlätta och göra drogkontroller mindre integritetskränkande föreslås att SiS ges möjlighet att använda nya provtagningsmetoder. I dag får SiS göra drogkontroller genom urin-, blod- och utandningsprov. Det finns numera även andra metoder för att göra drogkontroller. Dessa metoder är betydligt enklare, mindre integritetskränkande, mindre kostsamma och mer hygieniska alternativ till de metoder som används i dag. Det är möjligt att analysera spår av narkotika genom enkla prov av svett som finns på huden. Provtagningen sker genom att huden torkas av med ett strykfilter. Det finns även nya enkla metoder för att spåra narkotika i hår och saliv.

Förvaltningen har inget att erinra mot detta förslag.

Ändrade regler om gallring för unga lagöverträdare

Utredningen föreslår att reglerna om gallring ur belastningsregistret ändras för uppgifter som avser personer som är under 18 år vid tidpunkten för brottet och som dömts till skyddstillsyn, villkorlig dom, ungdomsvård, ungdomstjänst eller enligt 30 kap. 6 § brottsbalken förklarats fri från påföljd. För denna grupp införs en gallringsfrist om fem år från dagen för dom eller beslut.

Idag är gallringstiden, för ungdomar under 18 år, 10 år för fängelse, skyddstillsyn, villkorlig dom, ungdomsvård och ungdomstjänst. Uppgifter om böter gallras däremot efter 5 år.

På senare år har det blivit vanligare att arbetsgivare vill se ett utdrag ur belastningsregistret i samband med ett anställningsförfarande. Detta har medfört en ökad medvetenhet om hur länge olika uppgifter finns kvar i belastningsregistret. För en ung person som vid något enstaka tillfälle gjort sig skyldig till ett brott kommer registreringen i belastningsregistret att få konsekvenser under förhållandevis lång tid. Möjligheterna till utlandsstudier, att beviljas körkort och få vissa anställningar kan under lång tid påverkas på grund av anteckningen i belastningsregistret. Sådana konsekvenser är särskilt kännbara för unga som befinner sig i en tidpunkt i livet då de ska skapa grunden för sina framtida liv.

Ungdomar kan endast dömas till ungdomstjänst om de lämnar sitt samtycke och enligt Åklagarmyndigheten är det många unga lagöverträdare som på grund av gallringsreglerna inte lämnar sitt samtycke till att dömas till ungdomstjänst. Effekten av detta blir att domstolen i många fall är förhindrad att välja den mest lämpliga påföljden därför att gallringsreglerna är utformade på ett visst sätt.

Förvaltningen ställer sig utifrån ovan positiv till förslaget om ändrade gallringstider för unga lagöverträdare.